

HIILETYSTERÄKSET

HIILETYSTERÄKSET

Hiiletysteräket saavat kiinteässä, nestemäisessä tai kaasumaisessa väliaineessa tehdyn hiiletuksen ja karkaisun jälkeen kovan ja kulutusta kestävän pintakerroksen, jonka puristusjännitystila parantaa myös väsymislujuutta. Pintakerroksen hiilipitoisuus ja hiiletussyvyys riippuvat hiiletysmenetelmästä, -lämpötilasta ja -ajasta. Pinnan sopiva hiilipitoisuus on karkaisun kannalta noin 0,60 – 0,80 %. Sisustan hyvät sitkeysominaisuudet perustuvat yleensä sen 0,25 % alittavaan hiilipitoisuuteen.

Teräslaadun valinta perustuu kappaleen koko ja käyttötarkoitus huomioiden sydänaineelta vaadittaviin ominaisuuksiin. Yksinkertaisiin, vain kulutukselle alttiiksi joutuviin osiin riittävät yleensä seostamattomat teräket tai kromiseosteiset teräket. Jos kappale joutuu myös väsyttävän veto-, puristus-, taivutus- tai vääntöjännityksen alaiseksi, vaaditaan sydänlujuudeltaan parempia Cr-Mo- tai Cr-Mn-teräksiä. Mikäli kuormitus on lisäksi iskumaista tai hetkelliset ylikuormitukset ovat mahdollisia, tarvitaan sitkeämpiä Ni-, Cr-Ni- tai Cr-Ni-Mo-teräksiä.

Toimitustila

Toimitamme esitteessä mainittuja nitrausteräksiä taottuina, valssattuina sekä myös vedettyinä, hiottuina ja kiillotettuina.

BÖHLER Laatu	Kemiallinen koostumus [p-%]					
	C	Si	Mn	Cr	Ni	Mo
E110	0,17	0,30	0,50	1,70	1,50	0,30
E115	0,21	0,30	0,80	0,50	0,60	0,20
E200 (M120)	0,14	0,30	0,50	0,70	3,50	--
E220	0,18	0,30	0,50	2,00	2,00	--
E230	0,15	0,30	0,50	1,50	1,60	--
E410	0,17	0,30	1,20	0,90	--	--
E920	0,15	0,30	0,40	--	--	--

BÖHLER Laatu	Vastaavat normit			
	EN / DIN	AISI (SAE)	GOST	AFNOR
E110	1.6587 18CrNiMo7-6	--	--	--
E115	1.6523 20NiCrMo2-2	8620	~18 Ch GN	20 NCD 2
E200 (M120)	1.5752 15NiCr13	~ E 3310 (~ 3310)	~ 12 Ch 2 N 4 A	~ 14 NC 11
E220	1.5920 18CrNi8	--	~ 15 Ch 2 GN 2 T	--
E230	1.5919 15CrNi6	~ 3115 (~ 3115)	15 Ch 2 GN 2 T	~ 16 NC 6
E410	1.7131 16MnCr5	-- (5115)	18 Ch G	16 MC 5
E920	1.1141 C15E	1015	15	XC 18
	BS	UNI	SIS	JIS
E110	--	--	--	--
E115	805 A 17 805 A 20 805 A 22	20 NiCrMo 2	2506	SNCM 220
E200 (M120)	655 A 12 (En 36 B)	16 NiCr 11	2514	SNC 22
E220	(~ En 320)	--	--	--
E230	~ 637 A 16 (~ En 352)	~ 16 CrNi 4	~ 2511	--
E410	~ 527 A 19 (~ En 207)	--	--	--
E920	0 40 A 15	C 16	1370	S 15 C

BÖHLER Laatu	Kuumamuokkaus- lämpötila [°C]	Normalisointi- lämpötila [°C]	Pehmeäksihehkus- lämpötila [°C]	Lämpökäsittely ferriittis- perliittiseksi [°C]
E110	1150 – 850	850 – 880 ilmajäähdytys	650 – 700 hidas jäähdytys	900 – 1000 ohjelmoitu jäähdytys
E115	1150 – 850	850 – 880 ilmajäähdytys	650 – 700 hidas jäähdytys	900 – 1000 ohjelmoitu jäähdytys
E200 (M120)	1150 – 850	850 – 880 ilmajäähdytys	650 – 700 hidas jäähdytys	900 – 1000 ohjelmoitu jäähdytys
E220	1150 – 850	850 – 880 ilmajäähdytys	650 – 700 hidas jäähdytys	900 – 1000 ohjelmoitu jäähdytys
E230	1150 – 850	850 – 880 ilmajäähdytys	650 – 700 hidas jäähdytys	900 – 1000 ohjelmoitu jäähdytys
E410	1150 – 850	850 – 880 ilmajäähdytys	650 – 700 hidas jäähdytys	900 – 1000 ohjelmoitu jäähdytys
E920	1150 – 850	890 – 920 ilmajäähdytys	650 – 700 hidas jäähdytys	900 – 1000 ohjelmoitu jäähdytys

BÖHLER Laatu	Lämpökäsittely tiettyyn vetolujuuteen [°C]	Hiiletys- lämpötila [°C]	Jäähdytys hiiletuksesta [°C]	Välihehkus [°C]
E110	850 – 950 ohjelmoitu jäähdytys päästö 500 – 650	900 – 950	öljy (vesi) lämpökylpy (160 – 250)	630 – 650 jäähdytys uunissa tai ilmassa
E115	850 – 950 ohjelmoitu jäähdytys päästö 500 – 650	900 – 950	öljy (vesi) lämpökylpy (160 – 250)	620 – 650 jäähdytys uunissa tai ilmassa
E200 (M120)	850 – 950 ohjelmoitu jäähdytys päästö 500 – 650	900 – 950	öljy (vesi) lämpökylpy (160 – 250)	620 – 650 jäähdytys uunissa tai ilmassa
E220	850 – 950 ohjelmoitu jäähdytys päästö 500 – 650	900 – 950	öljy (vesi) lämpökylpy (160 – 250) suolakylpy (580 – 680) hiiletyslaatikko, ilma	630 – 650 jäähdytys uunissa tai ilmassa
E230	850 – 950 ohjelmoitu jäähdytys päästö 500 – 650	900 – 950	öljy (vesi) lämpökylpy (160 – 250) suolakylpy (580 – 680) hiiletyslaatikko, ilma	630 – 650 jäähdytys uunissa tai ilmassa
E410	850 – 950 ohjelmoitu jäähdytys päästö 500 – 650	880 – 980	öljy (vesi) lämpökylpy (160 – 250) suolakylpy (580 – 680) hiiletyslaatikko, ilma	650 – 680 jäähdytys uunissa tai ilmassa
E920	850 – 950 ohjelmoitu jäähdytys päästö 500 – 650	880 – 980	öljy (vesi) Lämpökylpy (160 – 250) hiiletyslaatikko, ilma	--

BÖHLER Laatu	Ytimen karkaisulämpötila [°C] Sammutusaine	Pinnan karkaisulämpötila [°C] Sammutusaine	Päästölämpötila [°C]
E110	830 – 870 öljy (vesi) lämpökylpy (160 – 250)	780 – 820 öljy (vesi) lämpökylpy (160 – 250)	150 – 200
E115	860 – 900 öljy (vesi) lämpökylpy (160 – 250)	780 – 820 öljy (vesi) lämpökylpy (160 – 250)	150 – 200
E200 (M120)	830 – 860 öljy (vesi) lämpökylpy (160 – 250)	780 – 800 öljy (vesi) lämpökylpy (160 – 250)	150 – 200
E220	840 – 870 öljy (vesi) lämpökylpy (160 – 250)	800 – 830 öljy (vesi) lämpökylpy (160 – 250)	170 – 210
E230	830 – 870 öljy (vesi) lämpökylpy (160 – 250)	780 – 820 öljy (vesi) lämpökylpy (160 – 250)	170 – 210
E410	860 – 900 öljy (vesi) lämpökylpy (160 – 250)	780 – 820 öljy (vesi) lämpökylpy (160 – 250)	150 – 200
E920	880 – 920 öljy (vesi) lämpökylpy (160 – 250)	780 – 820 öljy (vesi) lämpökylpy (160 – 250)	150 – 200

BÖHLER Laatu	Kovuus [HB]		
	Pehmeäksihehkutettuna max.	Ferriittis-perliittisenä ¹⁾	Lämpökäsiteltynä tiettyyn lujuuteen ²⁾
E110	229	159 – 207	179 – 229
E115	212	149 – 194	161 – 212
E200 (M120)	220	175 – 220	190 – 230
E220	235	170 – 217	187 – 235
E230	217	152 – 201	170 – 217
E410	207	140 – 187	156 – 207
E920	143	103 – 140*	--

¹⁾ Pätee halkaisijalle n. 60 mm asti.

²⁾ Pätee halkaisijalle n. 150 mm asti.

BÖHLER Laatu	MEKAANISET OMINAISUUDET lämpökäsiteltynä, DIN 17210 mukaan				
	Halkaisija [mm]	Myötöraja [N/mm ²] min.	Vetomurtolujuus [N/mm ²]	Venymä (L ₀ = 5d ₀) [%] min.	Kurouma [%] min.
E110	11	835	1180 – 1430	7	30
	30	785	1080 – 1330	8	35
	63	685	980 – 1280	8	35
E115	11	785	1030 – 1330	7	35
	30	590	830 – 1130	9	40
	63	490	640 – 940	11	40
E200 (M120)	11	785	980 – 1280	8	35
	30	735	880 – 1180	9	40
	63	635	780 – 1080	10	40
E220	11	835	1230 – 1480	7	30
	30	780	1180 – 1430	7	35
	63	690	1080 – 1330	8	35
E230	11	685	960 – 1280	8	35
	30	635	880 – 1180	9	40
	63	540	780 – 1080	10	40
E410	11	635	880 – 1180	9	35
	30	590	780 – 1080	10	40
	63	440	640 – 940	11	40
E920	11	440	740 – 890	12	35
	30	355	590 – 790	14	45

BÖHLER Laatu	Käyttö
E110	Poikkileikkaukseltaan suuret osat, joiden ytimeltä vaaditaan suurta sitkeyttä ja lujuutta, esim. hammaspyörät, kampiakselit, lentokoneiden ja kuorma-autojen vaihdelaatikoiden akselit, akselit myös yleisessä koneenrakennuksessa.
E115	
E200 (M120)	
E220	
E230	
E410	Poikkileikkaukseltaan keskikokoiset, suurta lujuutta ja kulutuskestävyyttä vaativat osat ajoneuvoissa ja koneissa kuten nokka-akselit, holkit, kiertokanget.
E920	Poikkileikkaukseltaan pienet, etupäässä kulutuskestävyyttä vaativat osat kuten vivut, nivelet, holkit ja tapit.

TYÖSTÖLISÄT

Terästankojen lastuavassa työstössä on otettava huomioon määrätyt työstölisät, jotta mahdolliset pintaviat, hilse ja hiilenkatokerros varmasti poistetaan. Tästä syystä pyydämme raaka-ainemittoja määrätessänne lisäämään valmismittaan (halkaisija, leveys, paksuus) seuraavalla sivulla esitetyt työstölisät.

TYÖSTÖLISÄT LATTATANGOILLE

Leveys valmiina [mm]	Leveys B Paksuus D	Paksuus valmiina [mm]							
		- 10	> 10 - 15	> 15 - 20	> 20 - 25	> 25 - 35	> 35 - 50	> 50 - 75	> 75
7 - 16	B D	2,0 2,0	2,0 2,0						
> 16 - 25	B D	2,5 2,0	2,5 2,5	2,5 2,5	2,5 2,5				
> 25 - 30	B D	3,0 2,5	3,0 2,5	3,0 2,5	3,0 3,0	3,0 3,0			
> 30 - 35	B D	3,0 2,5	3,0 2,5	3,0 3,0	3,0 3,0	3,0 3,0			
> 35 - 50	B D	3,5 3,0	3,5 3,0	3,5 3,0	3,5 3,0	3,5 3,0	3,5 3,5		
> 50 - 75	B D	4,5 3,0	4,5 3,0	4,5 3,5	4,5 3,5	4,5 4,0	4,5 4,0	4,5 4,5	
> 75 - 100	B D	6,0 4,0	6,0 4,0	6,0 4,0	6,0 4,0	6,0 4,0	6,0 4,5	6,0 5,0	
> 100 - 125	B D	7,0 4,0	7,0 4,5	7,0 5,0	7,0 5,0	7,0 5,0	7,0 5,5	7,0 6,0	
> 125 - 150	B D	9,0 5,0	9,0 5,0	9,0 5,5	9,0 5,5	9,0 6,0	9,0 6,0	9,0 6,5	
> 150 - 175	B D	10,0 6,0	9,0 6,0	9,0 6,0	9,0 6,0	9,0 6,0	9,0 6,5	9,0 7,0	9,0 8,0
> 175 - 200	B D		11,0 6,5	11,0 6,5	11,0 7,0	11,0 7,0	11,0 7,0	11,0 8,0	11,0 9,0
> 200 - 220	B D		13,0 7,0	13,0 7,0	13,0 8,0	13,0 8,5	13,0 8,5	13,0 9,0	13,0 9,5

TYÖSTÖLISÄT PYÖRÖ-, NELIÖ-, KUUSIO- YM. VASTAAVILLE TANGOILLE

Valmis mitta [mm]	≤ 16	> 16 - 25	> 25 - 40	> 40 - 63	> 63 - 80	> 80 - 100	> 100 - 125	> 125 - 160	> 160 - 200	> 200 - 220
Työvara [mm]	2,0	2,5	3,0	4,0	5,0	6,0	7,0	8,0	10,0	12,0

Stén & Co Oy Ab

PL 124
Sulantie 16-18
04301 Tuusula

Puhelin	(09) 274 6030
Faksi	(09) 275 9086
Sähköposti	etunimi.sukunimi@sten.fi
Internet	www.sten.fi

Tässä esitteessä annetaan yleiskatsaus jaloterästemme tyypillisistä ominaisuuksista käytettäväksi teräksiä valittaessa. Haluttujen ominaisuuksien ja numeroarvojen takaaminen edellyttää kuitenkin nimenomaista, kirjallista sopimusta.